

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/186/2017
Identifikačné číslo spisu:	4414218606
Dátum vydania rozhodnutia:	09.11.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:4414218606.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletého U. T., narodeného XX. februára XXXX, bývajúceho v W., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa matky H. T., bývajúcej v W. zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Magyerka, s.r.o., so sídlom v Nových Zámkoch, Ernestova bašta č. 2, IČO: 36857751, o návrhu navrhovateľky Y. M., bývajúcej v W., zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária Timoranská & Štofková s.r.o., so sídlom v Nových Zámkoch, Podzámska č. 32, IČO: 36813401, o ustanovenie majetkového opatrovníka, za účasti prokurátora Krajskej prokuratúry Nitra a za účasti Mesta Nové Zámky, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 11 P 266/2014, o dovolaní matky proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 10. mája 2017 sp. zn. 25 CoP 12/2007, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Navrhovateľka podala 23. septembra 2014 návrh na ustanovenie majetkového opatrovníka maloletému U. T. (svojmu synovcovi), ktorého otec U. T. zomrel XX. apríla XXXX. V návrhu uviedla, že matka maloletého nehospodárne nakladá s majetkom maloletého, ktorý zdedil po otcovi. Medziiným predala tri motorové vozidlá a motorku v hodnote zhruba 10 000 €, nevýhodne prenajala zdedený byt za nájomné v polovičnej výške, svojvoľne nakladala s majetkovými právami a peňažnými prostriedkami (napríklad si ponechala poisťné plnenie patriace maloletému a v neadekvátne vysokej výške 11 578,68 € zaplatila za právne služby poskytnuté v siedmich súdnych konaniach). Poukázala tiež na to, že matka je nezamestnaná (resp. zamestnaná len príležitostne), majetok maloletého speňažuje, z jeho výťažku ale uspokojuje svoje osobné potreby, byt prenajíma, avšak výnosy z nájmu neodkladá maloletému.

2. Okresný súd Nové Zámky (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) uznesením z 11. novembra 2016 č.k. 11 P 266/2014-591 ustanovil Mesto Nové Zámky za majetkového opatrovníka maloletého. Vo výroku tohto uznesenia konkretizoval majetok, ktorý bude opatrovník spravovať s tým, že ustanovený majetkový opatrovník je povinný súdu predkladať správy o nakladaní s majetkom maloletého pravidelne k 31.

decembri každého roka. Platnosť právnych úkonov týkajúcich sa správy majetku maloletého podmienil predchádzajúcim súhlasom súdu. Rozhodol, že majetkový opatrovník má právo na náhradu účelne vynaložených nákladov spojených so správou majetku maloletého, a to ročne k 31. decembru po schválení nákladov súdom. V odôvodnení uznesenia poukázal na § 33 ods. 1 a 3 až 7 Zákona o rodine. Výsledkami vykonaného dokazovania mal preukázané, že matka maloletého po smrti jeho otca bez súhlasu súdu nakladala s majetkom maloletého, ktorý zdedil - predala tri motorové vozidlá a motorku za cenu, ktorú si určila sama a získané finančné prostriedky vložila na svoj účet, na ktorý vložila aj vyplatené poisťné plnenie patriace maloletému. Bez súhlasu súdu tiež vyplatila vo vysokej sume odmenu za právne služby za zastupovanie vo viacerých súdnych konaniach. Rovnako bez súhlasu súdu nakladala s finančnými prostriedkami maloletého nad rámec jeho bežných odôvodnených potrieb. Finančné prostriedky zdedené maloletým po otcovi teda jednoznačne nespravovala riadne a hospodárne. Maloletému založila účet až po upozornení súdom. Matka bola viac nezamestnaná ako zamestnaná, pričom v čase nezamestnanosti nemala žiadny príjem. Svojevoľne určila cenu nájmu bytu vo vlastníctve maloletého. Z týchto dôvodov dospel súd prvej inštancie k záveru, že matka nebola schopná urobiť, a ani neurobila, také opatrenia v záujme maloletého, aby zabezpečila a zveľadila ním zdedený majetok. Vzhľadom na ohrozenie majetku maloletého súd prvej inštancie uzavrel, že návrh na ustanovenie majetkového opatrovníka je dôvodný. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu [§ 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“)].

3. Na odvolanie matky Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 10. mája 2017 sp. zn. 25 CoP 12/2007 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3.1. V odôvodnení uviedol, že sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). Podľa názoru odvolacieho súdu vykonal súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu dokazovanie na zistenie, či sú dôvody na ustanovenie majetkového opatrovníka maloletému. Po vykonanom dokazovaní správne vyhodnotil zistený skutkový stav a vec aj správne právne posúdil. Pripomenul, že rodičia sú povinní spravovať majetok maloletého dieťaťa s náležitou starostlivosťou. Pokiaľ rodičia správu majetku nezabezpečujú s náležitou starostlivosťou, zákon dieťaťa a jeho majetkovým záujmom poskytuje zvýšenú ochranu v podobe ustanovenia majetkového opatrovníka. Inštitút majetkového opatrovníka je osobitným druhom opatrovníctva, ktorý je určený na konkrétny účel, a to správu majetku maloletého dieťaťa. Predpokladmi na ustanovenie majetkového opatrovníka sú existencia majetku, ktorý vyžaduje správu, skutočnosť, že záujmy maloletého súvisiace so správou majetku sú reálne ohrozené, a v neposlednom rade skutočnosť, že rodičia sami neurobili alebo nie sú schopní urobiť opatrenia vhodné na zabezpečenie ochrany majetku maloletého dieťaťa. V danej veci boli splnené všetky tieto predpoklady.

3.2. Odvolací súd sa pri posudzovaní danej veci zaoberal námietkami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP), v rámci ktorých matka opakovane uvádzala, že správu majetku maloletého zabezpečovala s náležitou starostlivosťou a v najlepšom záujme maloletého. Na tejto (neopodstatnenej) námietke zotrvala, hoci z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že si ponechávala finančné prostriedky patriace maloletému na svojom účte, hospodárila s nimi ako s vlastnými, bez súhlasu súdu nakladala s jeho majetkom spôsobom nie bežným a zároveň nevhodným. Odvolací súd za neopodstatnenú považoval tiež námietku matky, podľa ktorej k predaju motorových vozidiel pristúpila po dôslednom zvážení všetkých okolností, nevyhnutných výdavkov na údržbu a tiež s prihliadnutím na ich klesajúcu trhovú cenu. Nesprávnosť postupu matky totiž nespočívala len v samotnom predaji majetku maloletého, ale predovšetkým v tom, že tak konala bez súhlasu súdu a výťažok neuložila maloletému na osobitný účet. Rovnako za nedôvodné považoval odvolací súd poukazovanie matky na zvýšenie hodnoty podielových listov maloletého. Matka v priebehu celého konania nepreukázala priamu súvislosť medzi použitím finančných prostriedkov maloletého a zvýšením hodnoty podielových listov. Podľa názoru odvolacieho súdu výsledky vykonaného dokazovania nepreukázali, že by v danom prípade prichádzala do úvahy aplikácia ustanovenia § 32 ods. 3 Zákona o rodine, ktoré upravuje, kedy môžu rodičia výnimočne použiť majetok maloletého dieťaťa.

3.3. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd v danom prípade nerozhodoval (§ 57 CMP).

4. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala matka dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f/ CSP a „ustanovenia § 421“ CSP. Podľa jej názoru došlo v danom prípade k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces, lebo prvoinštančný a odvolací súd rozhodli o ustanovení majetkového opatrovníka bez toho, aby konkretizovali a adekvátne v odôvodneniach svojich rozhodnutí vysvetlili, v čom jej konanie pri nakladaní s majetkom maloletého prekročilo hranicu bežnej majetkovej dispozície. Odvolací súd vyhodnotil všetky jej námietky len ako nedôvodné, pričom si osvojil skutkový stav zistený súdom prvej inštancie, ktorý ale v ničom nepotvrdzoval, že a/ majetkové pomery maloletého sú doterajším spôsobom spravovania jeho majetku ohrozené, b/ matka neprijala na ochranu jeho majetku vhodné opatrenia preukazujúce odvrátenie ohrozenia majetkových záujmov maloletého a nie je schopná urobiť vhodné opatrenia na ochranu majetku maloletého pred naďalej pretrvávajúcim ohrozením majetkových práv. Odvolací súd, podľa názoru dovolateľky chybné, založil svoje rozhodnutie predovšetkým na tom, ako postupovala v prípade predaja troch motorových vozidiel patriacich maloletému. Vysvetlila, že s predajom sčasti nepojazdných motorových vozidiel nepočkala na schvaľujúce rozhodnutie súdu iba preto, lebo nešlo o dispozíciu nad rámec bežných vecí. Sama skutočnosť, že predajom získané peniaze nevložila na osobitný účet maloletého (ktorý zriadila až dodatočne), ešte neznamená porušovanie povinností rodiča pri správe majetku dieťaťa. Časť týchto finančných prostriedkov totiž investovala do podielových fondov, ktoré sú vedené na meno maloletého, časť vložila na termínovaný účet. Jej majetkové dispozície boli teda pre maloletého výhodné. V samostatnej časti dovolania matka vysvetlila dôvody, so zreteľom na ktoré nebola zamestnaná (spomenula napríklad vek dieťaťa, potrebu osobnej starostlivosti o neho, rodinnú situáciu po smrti otca maloletého, ťažkosti, ktoré mala pri hľadaní pre ňu vhodného zamestnania). Aj v dovolaní spomenula § 32 ods. 3 Zákona o rodine a vyslovila presvedčenie, že toto ustanovenie neporušila (napríklad pokiaľ išlo o použitie výnosov z prenájmu nehnuteľností). Jej postup pri použití majetku maloletého na úhradu potrieb rodiny bol v súlade so záujmami maloletého a plne opodstatnený situáciou, v ktorej sa nachádzala. Odvolací súd celkom nedôvodne konštatoval, že nepracovala len z dôvodu nadobudnutia pomerne rozsiahlych majetkových hodnôt maloletým. So zreteľom na uvedené matka žiadala buď napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj ním potvrdené rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alebo uznesenie odvolacieho súdu zmeniť a návrh na ustanovenie majetkového opatrovníka zamietnuť.

5. Navrhovateľka vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že tento mimoriadny opravný prostriedok matky považuje za neprípustný. Matka podľa jej názoru svoju dovoláciu argumentáciu nepodriadila pod konkrétne ustanovenia CSP a nevysvetlila, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania. Pokiaľ poukázala na § 420 písm. f/ CSP, neuviedla, v čom spočíval nesprávny procesný postup súdu zasahujúci do jej práva na spravodlivý súdny proces. Neuviedla ani žiadne rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré by danú právnu problematiku riešili odlišne. Z jej dovolania je zrejmé len to, že matka sa nestotožňuje s právnymi závermi súdov; to však ešte nemožno považovať za dôvod zakladajúci prípustnosť jej dovolania. Podľa presvedčenia navrhovateľky sú skutkové zistenia súdov úplné a z nich vyvedené právne závery správne, zodpovedajúce § 33 Zákona o rodine a tiež záujmom maloletého.

6. Okresná prokurátorka v Nových Zámkoch vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že odvolací súd svojím postupom neznemožnil dovolateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ CSP). Podľa jej názoru nebol daný ani jeden zo zákonných predpokladov ustanovenia § 421 CSP. Dovolaťka neopodstatnene vytýka odvolaciemu súdu, že hlavným dôvodom odmietnutia jej odvolacích námietok bola nesprávnosť jej postupu pri nakladaní s motorovými vozidlami. Odvolací súd totiž v danom prípade posúdil celý komplex majetkových dispozícií matky, pričom nakladanie s motorovými vozidlami v súhrnnej hodnote 10 000 € spomenul len (ako príklad) vo vzťahu k jednej z odvolacích námietok. Dovolaťka počas konania neuviedla žiadnu relevantnú skutočnosť hodnoverne preukazujúcu účel spotreby finančných prostriedkov maloletého (§ 32 Zákona o rodine). Z týchto dôvodov žiadala dovolanie zamietnuť.

7. Mesto Nové Zámky sa ako novoustanovený majetkový opatrovník vyjadrilo, že nevidí dôvod pre to, aby bolo vyhovieť dovolaniu matky.

8. Kolízny opatrovník navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.

9. Matka v písomnom stanovisku k vyššie uvedeným vyjadreniam navrhovateľky, okresnej prokurátorky, ustanoveného majetkového opatrovníka a kolízneho opatrovníka zotrvala na tom, že jej dovolanie je prípustné a že v ničom nezanedbala svoje povinnosti pri správe majetku maloletého. Zopakovala, že v danom prípade nebol dôvod ustanoviť mu majetkového opatrovníka. Konala len v záujme maloletého a v súlade so zákonom.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) skúmal, či je dovolanie matky procesne prípustné.

11. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých, ktorá je upravená v § 111 až 122 CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého „na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak“. Právna úprava v CMP (§ 76 a § 77 CMP) obsahujúca niektoré ustanovenia o dovolaní, „neustanovuje inak“ pokiaľ ide o prípustnosť dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých; prípustnosť dovolania matky bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

12. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

13. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane (porovnaj napríklad sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom, vrátane dovolacieho konania (m. m. I. ÚS 4/2011).

14. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

15. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

16. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

16.1. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP).

16.2. Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 77 CMP). Rozsahom dovolania (kvantitatívnu stránku dovolania) dovolateľ určuje, či napáda všetky výroky rozhodnutia odvolacieho súdu, alebo len niektorý (niektoré) z nich.

16.3. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho

odmietnutiu, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

17. Posudzujúc dovolanie (procesný úkon matky) podľa obsahu (§ 124 CSP) je zrejmé, že dovolateľka vyvodzuje prípustnosť jej mimoriadneho opravného prostriedku z porušenia práva na spravodlivý súdny proces, teda z vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Matka v dovolaní uviedla, že jej dovolanie je prípustné tiež z dôvodov, na ktoré sa vzťahuje § 421 CSP, nekonkretizovala ale ničím, či má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (a v čom sa odvolací súd pri právnom posudzovaní veci odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu), alebo ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP (a ktorú otázku považovala za dosiaľ dovolacím súdom nevyriešenú) alebo ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c/ CSP (a ktorá právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne). Takéto nedostatočné obsahové vymedzenie dovolania nezodpovedá právnej úprave dovolania.

18. I keby dovolateľka riadne nastolila právnu otázku v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP, bolo by potrebné mať na zreteli, že z právnej úpravy dovolania obsiahnutej v CSP nevyplýva jednoznačne, či prichádza do úvahy súbežné uplatnenie prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP, ako aj v zmysle § 421 CSP.

18.1. Otázka možnosti súbežného uplatnenia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle týchto ustanovení CSP bola riešená veľkým senátom občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktorý v uznesení z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017 konštatoval, že: (a) kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 a § 421 CSP je neprípustná, (b) ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, (c) ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.

18.2. Uvedeným rozhodnutím veľkého senátu, ktoré je dostupné aj na internetovej stránke najvyššieho súdu (www.nsud.sk), sú senáty najvyššieho súdu viazané (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP).

19. Trojčlenný senát 3 C najvyššieho súdu, riadiac sa právnymi závermi vyjadrenými v označenom rozhodnutí veľkého senátu [a zohľadňujúc nielen formálne, ale predovšetkým obsahové hľadisko (§ 124 CSP) vymedzenia dôvodov dovolania matky], skúmal prípustnosť podaného dovolania len podľa ustanovenia § 420 CSP (nezaoberal sa teda prípustnosťou dovolania matky z hľadiska ustanovenia § 421 CSP).

20. Matka namieta existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v ustanovení § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup údu znemožňujúci procesnej strane (účastníkovi konania), aby procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

21.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia

vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

21.2. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

21.3. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia (jeho odôvodnenie), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

21.4. Veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu v rozhodnutí sp. zn. 1 VCdo 2/2017 uviedol, že pojem „procesný postup“ súdu treba takto vykladať aj za účinnosti CSP.

22. Matka vidí procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v tom, že napadnuté uznesenie je - ako tvrdí - nedostatočne odôvodnené, lebo neobsahuje vysvetlenie, v čom jej konanie pri nakladaní s majetkom maloletého prekročilo hranicu bežných úkonov.

22.1. S otázkou prípustnosti dovolania, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, sa dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi zaoberá často a opakovane. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala ale názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality odôvodnenia) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila (len) tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci. Vada tejto povahy nebola však považovaná za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania. S tým názorom sa stotožnil aj Ústavný súd Slovenskej republiky (viď napríklad rozhodnutia I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

22.2. Vzhľadom na niekdajšiu odlišnosť (rozdielnosť) prístupu senátov najvyššieho súdu k riešeniu otázky dopadov nepreskúmateľnosti rozhodnutia na prípustnosť dovolania, bolo vyvolané zjednocujúce stanovisko R 2/2016, ktoré zotrvalo na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „ inú vadu konania“, teda nie zmätočnosť a v dôsledku toho ani nie prípustnosť dovolania. Právna veta tohto stanoviska znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska; vzhľadom na to treba toto stanovisko považovať za aktuálne aj po uvedenom dni.

22.3. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinělých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

22.4. Odvolací súd vo svojom uznesení uviedol rozhodujúci skutkový stav, poukázal na ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery; uviedol konkrétne dôvody, so zreteľom na ktoré dospel k záveru, že matka nenakladala s majetkom maloletého hospodárne, porušila zákonné povinnosti pri správe jeho majetku a konala v rozpore s jeho záujmami. Vysvetlil tiež dôvody, so zreteľom na ktoré dospel k záveru, že záujmy maloletého dieťaťa súvisiace so spravovaním jeho majetku sú ohrozené a matka sama neurobila vhodné opatrenia na ochranu jeho majetku (§ 33 ods. 1 Zákona o rodine). Rovnako náležite vysvetlil, prečo v danom prípade neprichádza do úvahy aplikácia § 32 ods. 3 Zákona o rodine. Zmienil sa tiež o dôvodoch, so zreteľom na ktoré dospel k záveru, že matka nakladala s

majetkom maloletého „nie bežným spôsobom“. Podľa presvedčenia dovolacieho súdu má odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku náležitosti v zmysle § 220 CSP a matka neopodstatnene namieta nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím prvoinštančného súdu, nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo nepreskúmateľný. Odvolací súd teda v danom prípade nekonal spôsobom procesne zmätočným, ktorý by mal za následok vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

22.5. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

23. Matka namieta, že súdy rozhodli na základe nesprávnych skutkových zistení, ktoré ich viedli k predčasným, neúplným alebo nesprávnym a tiež nepodloženým právnym záverom prehliadajúcim, že konala v záujme maloletého, s jeho majetkom nakladala hospodárne a v súlade so zákonom, takže neboli dané dôvody pre ustanovenie majetkového opatrovníka. So svojimi výhradami k právnym záverom odvolacieho súdu a so svojou polemikou s právnymi názormi odvolacieho súdu, na ktorých spočíva dovolaním napadnuté uznesenie, spája matka svoje presvedčenie, že odvolací súd takto vytýkanými nedostatkami („svojím procesným postupom“) zasiahol do jej práva na spravodlivý súdny proces. Týmito výhradami ale matka - z hľadiska obsahového, ktoré je tu určujúce (viď § 124 ods. 1 CSP) - nenamieta chyby a nesprávosti v procesnom postupe prvoinštančného a odvolacieho súdu, ale jednoznačne nesprávne právne posúdenie (nesprávne právne závery súdov).

23.1. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

23.2. Ani so zreteľom na zmeny, ktoré priniesla právna úprava účinná od 1. júla 2016, nie je žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany (účastníka) civilného sporového konania uskutočňovať jemu patriace procesné oprávnenia. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (porovnaj aktuálny judikát R 24/2017).

24. Pre prípad, že dovolateľka súdom vytýka aj nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, prípadne nesprávnosť hodnotenia výsledkov dokazovania, vec prejednávajúci senát dovolacieho súdu pripomína, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Nová právna úprava na samej podstate uvedeného nič nezmenila.

25. Naostatok, vo vzťahu k predchádzajúcim bodom tohto uznesenia, najvyšší súd pripomína konštatovanie Ústavného súdu Slovenskej republiky obsiahnuté v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014, ktoré sa síce týkalo právneho stavu existujúceho do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne a v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu plne uplatniteľné aj po uvedenom dni, a to, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

26. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie matky nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné. Najvyšší súd preto jej dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

27. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.